

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
МУНИЦИПАЛЬНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ
«СУГУШЛИНСКОЕ
СЕЛЬСКОЕ ПОСЕЛЕНИЕ»
ЛЕНИНОГОРСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЛЕНИНОГОРСК
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
«СУГЫШЛЫ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ»
МУНИЦИПАЛЬ
БЕРӘМЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

05.12.2022 ел

№ 12

«2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Сугышлы авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклауны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 179 статьясы нигезендә, Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьясы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга таянып, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән, Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. «2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм саклау» буенча кушымта итеп бирелгән муниципаль программаны расларга (Кушымта).

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы, Лениногорск районы, Сугышлы авылы, Үзәк урам, 27 йорт адресы буенча урнашкан махсус жиһазландырылган мәгълүмат стөндларында игълан итәргә, Лениногорск муниципаль районы рәсми сайтында (<http://leninogorsk.tatarstan.ru>) «Авыл жирлекләре» бүлегендә, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru/>) урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үз жаваплыгымда калдырам.

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башлыгы

А.П.Зиатдинова

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының 2022 елның «05» декабрдәге 12 номерлы карары белән расланды

«2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм саклау» муниципаль программасы

«2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирләрәннән файдалану һәм саклау» муниципаль программасының ПАСПОРТЫ

Программаны эшләү өчен нигез	РФ Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы
Заказчы	Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты
Программаның төп эшкәртүчесе	Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты
Программаның төп максаты	Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирләрән саклау һәм рациональ файдалану чараларын тормышка ашыру
Программаның билгеләнеше	Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге жирләрән саклау мәсьәләләрен хәл итү
Программаны тормышка ашыру вакыты	2023-2024 еллар
Көтелгән нәтижеләр	Жирләрне рациональ файдалану һәм саклау, бозылган жирләрне торгызу, халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү
Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту	Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыру механизмы	Жирләрне саклау һәм рациональ куллану буенча хужаларның һәм кулланучыларның эшчәнлеген координацияләү «Сугышлы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты тарафыннан башкарыла. Программаны ачыклау кирәк булганда башкарыла
Финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	Программаны үтәү муниципаль берәмлек бюджеты һәм оешма чаралары хисабына башкарыла. Программаны муниципаль берәмлек бюджеты акчалары исәбеннән финанслау күләме 10 000 сум тәшкит итә, шул исәптән: 2023 ел-5 мең сум. 2024 ел-5 мең сум.

1. Муниципаль программаны гамәлгә ашыруның тиешле өлкәдә агымдагы торышына характеристика һәм теп проблемалар

Жир - әйләнә-тирә мохитнең мөһим өлеше, аннан файдалану башка барлык табигый объектлар: хайваннар, урманнар, үсемлекләр дөньясы, сулар, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйлә. Жирдән файдаланмыйча һәм аны сакламыйча башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел. Жиргә карата хужасыз караш шунда ук яки якин киләчәктә әйләнә-тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламын - туфракны, аның химик һәм радиоактив пычрануын жимерүгә генә түгел, бәлки табигый комплексның экологик начарлануы белән дә бәйлә булачак.

«2023-2024 елларга Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Сугышлы авыл жирлегенә жирләреннән файдалану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба - Программа) икътисадны ныгыту мәнфәгатьләрендә жир ресурсларыннан нәтижәле һәм нәтижәле файдалануның һәм аларга идарә итүнең дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруны тәэмин итүче жирләрдән файдалануның һәм саклауның уңай шартларын тудыруга юнәлдерелгән.

Төрле максатларда жир фондының зур күләмен куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бетенлеген саклау буенча бурычлар куя. Табигатьтә барысы да бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дерес эшләмәве, урман, хайваннар дөньясы, жирнең дисбалансына һәм экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ кулланмау, аңа карата хужасыз мөнәсәбәт аның башкарган функцияләренең бозылуына, табигый үзлекләренең кимүенә китерә.

Жирләренә рациональ файдалану тәэмин ителгәндә генә саклау нәтижәле була ала.

Сугышлы авыл жирлегенә тотрыклы социаль-икътисади үсеш һәм анда яшәүчеләренә экологик куркынычсызлыгы проблемалары жирләренә саклау һәм файдалану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән. Авыл жирлегенә дәрәжәсендә жирләренә саклау һәм куллануның жирле проблемаларын мөстәкыйль хәл итеп була, өстәвенә, хәзер яшәүче кешеләр генә түгел, ә киләчәк буыннар мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп.

Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районының Сугышлы авыл жирлегенә территориясендә рәхсәт ителгән төрле жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтлесе - авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр.

Мәдәни-техник халәтте буенча жирлек территориясендәге көтүлекләр күбесенчә чиста. Көтүлекләренә шәхси ярдәмче хужалыклар куллана.

Барлык көтүлек азыгын кулланучыларны исәпкә алып, табигый көтүлекләргә йөкләнеш зур түгел. Жирлекнең барлык көтүлекләрендә диарлек яшеллек куп.

Жирләренә экологик торышы уртача яхшы, ләкин рәхсәтсез чүплекләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясыйлар һәм экологик хәлне көчәйтәләр.

2. Муниципаль программаны тормышка ашыруның максатлары, бурычлары һәм максатчан күрсәткелләре, сөрәкләре һәм этаплары

Жирлек территориясендә жирләрдән файдалану һәм саклау өлкәсендәге муниципаль сәясәтнең төп принциплары: Сугышлы авыл жирлегенә Башкарма комитеты эшчәнлегенә законлылыгы һәм ачыклыгы, җаваплылык һәм контрольлек, нәтижәлелек.

Муниципаль программаның максатлары-пычрануны, юкка чыгуны, деградацияне, бозуны, жирләренә һәм туфракка башка тискәре йогынтыны булдырмау һәм бетерү, шулай ук жирләрдән рациональ файдалануны тәэмин итү, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдә туфракның уңдырышлылыгын торгызу һәм жирләренә яхшырту өчен.

Куелган максатларга ирешү өчен түбәндәге бурычларны хәл итү күздә тотыла:

- җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендәге эшчәнлекне

оптимальләштерү;

- жирләрне куллану һәм саклауның нәтижәләлеген арттыру, жирләрдән рациональ файдалануны һәм саклауны тәэмин итү;

- яшел майданнарны саклау һәм торгызу;

- жирләрне инвентаризацияләү.

Жирләрне инвентаризацияләү деградация, пычрану, чүплөнү, хужалык эшчәнлегенң башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, кулланылмый торган, рациональ кулланылмый торган яки файдаланылмый торган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын ачыклау өчен үткәрелә.

Өлеге Программаны гамәлгә ашыру жирләрдән файдалануны тәртипкә салуга ярдәм итөчөк; яңа жир кишәрлекләрен эйләнешкә кертү; авыл жирлегенң инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәлерәк файдалануга һәм саклауга ярдәм итөчөк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә түбәндәгеләр тәэмин ителәчөк:

1) торак пунктларны тезекләндерү;

2) жирләрнең сыйфатлы характеристикаларын яхшырту;

3) жирләрдән нәтижәле файдалану.

Программаны гамәлгә ашыру срогы 2023-2024 еллар.

3. Программаны тормышка ашыруның барышын тикшереп торуну оештыру

Программаны гамәлгә ашыруның барышын Лениногорск муниципаль районының Сугышлы авыл жирлеге Башкарма комитеты аның гамәлдәге законнар белән билгеләнгән вәкаләтләре нигезендә контрольдә тоталар.

4. Программаны тормышка ашыруның социаль-икътисади нәтижәләлеген бәяләү

Программаны тормышка ашыруның нәтижәләлеген бәяләү Лениногорск муниципаль районының Сугышлы авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан ел саен, хисап чорыннан соң килүче айның 1 мартына кадәр, программаны гамәлгә ашыру срогы дәвамында гамәлгә ашырыла.

Программаны тормышка ашыруның нәтижәләлеген бәяләү программаның Сугышлы авыл жирлегенң социаль-икътисади үсешенә керткән өлешен гомуми бәяләүне үз эченә алырга тиеш.

Программаны тормышка ашыру турындагы хисапта булырга тиеш:

1) чынлыкта житештерелгән чыгымнарның гомуми күләме, барлыгы һәм шул исәптән финанслау чыганаclarы буенча;

2) программа буенча ел дәвамында тәмамланган чаралар исемлеге;

3) программа чаралары исемлеге һәм аларны тәмамламау проценты ел дәвамында тәмамланмаган;

4) программа чараларын вакытында тәмамламау сәбәпләрен анализлау;

5) өстәмә финанслау чыганаclarын һәм программ максатларга ирешүнең башка ысулларын жәлеп итү яки программаны киләчөктә гамәлгә ашыруны туктату турында тәкъдимнәр.

5. Муниципаль программаның төп чаралары исемлеге

Муниципаль программа кысаларында Татарстан Республикасы Лениногорск муниципаль районы Сугышлы авыл жирлеге территориясендә жирләрне саклау һәм алардан файдалануның нәтижәләлеген арттыру чаралары планлаштырылган.

№ п/п	Чараларның исеме	Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау (мең)	Башкаручы	Башкару вакыты	Жаваплы зат
1.	Чокырларның өске катыныгыту	Оешмаларның, шәхси затларның, жирдән файдаланучыларның үз акчалары	Жир урнашу урыны буенча	Даими	Оешма жетәкчеләре, шәхси затлар
2	Гомуми таралган файдалы казылмаларның карьераларын инвентаризацияләү. Аерым оешмаларга күрсәтелгән карьерларны беркетү. Аларны рекультивацияләү проектларын эшләү		Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2023-2024	Башкарма комитет жетәкчесе
3.	Карьерларга рекультивация	Шәхси затлар оешмаларының үз акчалары, жирдән файдаланучылар	Карьердан кулланучылар	Даими	Оешма жетәкчеләре, шәхси затлар
4.	Шәхси буаларны, башка су объектларын ачыклау гидротехник корылмалар һәм бу корылмаларны конкрет милекчеләр тарафыннан тикшерү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2023-2024	Башкарма комитет жетәкчесе
5.	Жирдән файдалану чикләрен, линия корылмалары объектларын, юл чөлтерен, чикләнгән файдаланудагы жирләрне, сыйфатлы күрсәткеләрне кертәп, әлеге жирләрнең бердәм банкын формалаштыру һәм алып бару	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	2023-2024	Башкарма комитет жетәкчесе
6.	Сугышлы авыл жирлеге торак пунктлары территорияләрен тезекләндерү һәм яшелләндерү	-	Авыл жирлеге Башкарма комитеты	Даими	Башкарма комитет жетәкчесе
7.	Авыл хужалыгы жирләрен агачлар һәм куаклар, чүп үләннәре үсүдән саклау һәм зарарлы организмнардан саклау буенча чаралар үткөрү	Жир кулланучыларның үз акчалары	Жир урнашу урыны буенча	Даими	Оешма жетәкчеләре, шәхси затлар
8.	Деградация, пычрану, чүп-чар булган жирләрне, хужалык эшчәнлегенң башка тискәре (зарарлы) йогынтысы нигезендә булган жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү	Жир кулланучыларның үз акчалары	Жир урнашу урыны буенча	Даими	Оешма жетәкчеләре, шәхси затлар

6. Муниципаль программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре.

Бу программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, жирләрне нәтижәле куллануга һәм саклауга, бозылган жирләрне торгызуга һәм халыкның экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын арттыруга, авыл жирлегенң инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисад үсешенә, шулай ук салым салына торган базаны арттыруга ярдәм итәчөк.

Программа чараларын үтәү нәтижәсендә тәэмин ителәчөк:

- 1) торак пунктларны тезекләндерү;
- 2) жирнең сыйфат характеристикаларын яхшырту;
- 3) жирләрдән нәтижәле файдалану.